

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno . . . . . Din 40.—
polletno . . . . . Din 20.—
posamezna številka . . . Din 1.—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Stev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 11. julija 1930.

Štev. 28.

Struktura nemškega obrta.

Prorokovanja o propadu obrtništva se niso izpolnila — nasprotno: obrtništvo se je obdržalo in se še bolj razvija.

Pred kratkim je izšlo v zalogi E. S. Miller & Sohn, Berlin S. W 86, v štirih zvezkih delo o nemškem obrtu. Prvi zvezek vsebuje od tretjega pododpora anketne komisije sestavljeno generalno poročilo, ki obravnava celokupno nemško obrt in najvažnejše izpremembe tehničnega in obratno gospodarskega značaja. Drugi zvezek prinaša rezultat prvokrat izvedene obrtne statistike za okroglo 100 obrtnih panog. V tretjem zvezku so objavljena zaključna poročila in sistematični izkazi za pekarsko, mesarsko, krojaško, čevljarstvo in knjigoveško obrt. Četrty zvezek vsebuje zaključna poročila in sistematično obdelane podatke za sedlarsko, kovaško, mizarstvo, elektroinštalacijsko in kleparsko obrt.

Okroglo 400 strani obsegajoč seznam tabel nam da podatke za celokupno obrt. Male obrti, kakor izdelovalci pasov, tepihov, dalje predilci, izdelovalci metel, rokavičarji so ravno tako obravnavani, kakor velike obrti zidarjev, mizarjev, sedlarjev, kovačev, pekov in mesarjev. Že ti statistični podatki nas silijo, da popolnoma drugače presojamo obrtništvo, kakor so ga presojali pred okroglo 30 leti. Takrat se je prerokovala obrt najžalostnejša bodočnost, kakor si je sploh bilo mogoče misliti. Na podlagi uradnih statističnih podatkov o poklicih je bilo leta 1882 1.551.163 malih samostojnih obrtnikov, l. 1895 pa 1.434.104. Dejstvo, da je bilo samostojnih obrtnikov leta 1882 skoro četrtina in leta 1892 samo še slaba šestina vseh z obrtom se bavečih ljudi, se je smatralo za dokaz, da je rokodelstvo kot obratna oblika po večini že premagano in da je njegov pomen za socialno strukturo človeške družbe večji del izgubljen. V dokaz, da je taka prognoza bila napačna, nam dokazujejo številke iz leta 1926, ko so našli 1.307.876 obrtniških podjetij z 1.320.515 lastniki, 1.517.046 pomočniki, 766.666 učenci in 109.315 nastavljenici. Od 1.852.737 obratov v oddelku B »Industrija in rokodelstvo« odpade približno 70-5% na rokodelske obrti. Od 12-7 milijonov zaposlenih oseb odpade 3-7 milj. ali 29-3% oseb na rokodelske obrti.

Obrtništvo je slejkoprej ostalo domena samostojnega podjetništva in ima kot tako za socialno strukturo naše dobe prav posebno važnost in to zlasti radi tega, ker v industriji in trgovini stalno napreduje podjetniška koncentracija. Pod oddelkom B »Industrija in rokodelstvo« so našli: 1.517.001 obratovodij, od tega številca odpade 1.320.505 ali 87% na samostojne rokodelce. Na 1000 prebivalcev je prišlo leta 1882: 32, 1895: 22 in 1926: 21 samostojnih rokodelskih mojstrov. Medtem, ko je bilo torej v teku 13 let zadnjega stoletja znanomati 30% nazadovanje, vidimo, da je nazadovanje v zadnjih 30 letih znašalo samo 4 in pol odstotka. V očigled razvoju prebivalstva in z ozirom na karakter časa, ki je v sploš-

nem velekapitalističen, ne moremo govoriti vkljub temu o zastoj, nego celo o relativnem povzdigu obrtništva.

V rokodelstvu moramo v primeri s prejšnjim časom ugotoviti, da se je obrtništvo koncentriralo na najvažnejše rokodelske panoge. Po podatkih obrtniške skupine odpade okroglo 80 odstotkov vseh rokodelskih obratov na 19 važnih rokodelskih panog.

Število zaposlenih oseb je posebno visoko v krojaški stroki in znaša 437.893 oseb, v zidarski stroki 421.675 oseb, v mizarjski stroki 296.188 oseb, v pekarski stroki 243.013 oseb, v čevljarjski stroki 221.225 oseb, v mesarski stroki 189.264 oseb, v slikarski stroki 187.802 osebe. Pretežno večino rokodelskih obratov tvorijo mali obrati. Na obrate s tremi pomočniki odpade 94%, na obrate brez pomočnikov 62-8% rokodelskih obratov. Na drugi strani obstoji večje število velikih rokodelskih obratov, kakor se je pa to predpostavljalo sedaj na podlagi uradne statistike. Tako so ugotovili, da nimamo danes v Nemčiji nič manj kot 19.310 velikih rokodelskih obratov.

Vkljub tendencam industrije, ki je hotela izpodrinuti obrtništvo, se položaj obrtništva v primeri s koncem zadnjega stoletja ni samo obdržal nego celo izboljšal. Pri tem seveda se ni obrt posrečilo nadoknaditi izgub, ki jih je pretrpela radi posledic industrijalizacije nemškega gospodarstva v drugi polovici devetnajstega stoletja. Na drugi strani pa je ravno industrijski razvoj in z njim povzročeno povečanje nemškega gospodarstva dalo obrti nov razmah. Važne rokodelske panoge, kakor elektroinštalaterji, mehaniki, ključavničarji, so na novo nastali, druge rokodelske panoge pa so se opirajoč na spremembe v potrebi, kakor na pr. kleparji, uspešno pretvorili ali pa s kombiniranjem dosegli trgovske funkcije. Predvsem zadostitev velikomestnih potreb je mnogim rokodelskim panogam dalo močno oporo. V nasprotju s poprejšnjim mišljenjem, da je rokodelstvo malomestna in podeželska obrt izrečno poudarja anketni odbor, da potrebuje moderni meščan za svoje svrhe več rokodelskega dela, kakor priprosti prebivalci na deželi.

Celotni promet rokodelstva se računa za leto 1928/29 na 20-6 milijard ali na 14-16% celotnega nemškega narodnega prometa. Od tega odpade na rokodelce, ki obdelavajo kamen in zemljo 184 milijonov, na železne in kovinske obrti 2824 milijonov, na kemične obrtne panoge 7-5 milj., na tekstilne obrti na 69 milj., na papirne obrti in razmnoževalne obrti 748 milj., na usnjarske obrti 307 milj., na lesne in rezbarske obrti 1874 milijonov, na obrti z živili 7662 milj., na gradbeni obrti 4094 milijonov mark. One rokodelske panoge, ki delajo pretežno za srednji stan in za luksuzni konsum so danes od krize

Delo Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je na svoji seji dne 2. julija t. l. podala poročilo načelstva za čas od 21. maja do 30. junija t. l. Iz poročila je posneti, da je zveza poleg drugih poslov izvršila tudi sledeče: Dne 15. junija je odposlala tri delegate na obrtniški kongres v Beograd, na katerem se je razpravljalo poleg drugih važnih vprašanj tudi o novem obrtnem zakonu; dne 28. junija pa dva delegata v Samobor na glavno skupščino hrvatskih obrtnikov v Zagrebu. — Dne 1. junija se je vršil v Ljubljani sestanek kovinarjev v zadevi ustanavljanja Produktivnih nabavnih zadrug. — Zveza je odposlala v času od 1. jan. do 30. junija t. l. na 52 občinskih zborov včlanjenih zadrug svoje delegate ali poročevalce. Kolektivna obrtna zadruga v Brežicah, Strokovna zadruga čevljarjev v Žireh, Zadruga rokodelskih in dopuščenih obrtov v Ložu in Kolektivna zadruga obrtnikov v Radečah so prijavile svoj pristop k zvezi kot članice. — Od zadnje odborove seje je odposlala na višja mesta 8 raznih spomenic in predstavk na višje inštanice v zadevi poštinske prostosti obrtnih zadrug in zvez, novega obrtnega zakona, eksistenčnega minimuma pri pridobitini in odpravo davka na poslovni promet, klanja živine na deželi od strani neupravičen-

cev, uvrščanju vajencev starih nad 18 let v višje mezdne razrede itd. — Oddala je svoje mnenje o načrtu novega zakona o pospeševanju industrije in obrti, ter k pravilniku o privilegiranih organizacijah za zaščito upnikov.

Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je dajala svoje izjave v obrtno-pravnih zadevah, — kakor tudi izjave k dispensnim prošnjam raznim obrtnim oblastem. Največ dela je imela z ovadbami raznih zadrug v zadevi zatiranja šušmarstva in dajala zadrugam — v tem pogledu razne nasvete in pojasnila. — V tem času je poslala zadrugam 5 okrožnic razne vsebine na znanje in ravnanje.

Preddela za »Obrtniški koledar« so v polnem teku in je material za tisk skoro docela že pripravljen. Koledar bo imel letos za obrtnika zelo zanimivo, koristno in poučno vsebino ter bo izšel v nekaj več izvodih, kakor lansko leto. — Poleg tega je rešila zveza nebroj drugih dopisov, pritožb, vlog itd. raznih zadrug in organizacij, kakor tudi posameznih obrtnikov ter jim dajala vsa potrebna pojasnila in navodila. — Finančno stanje zveze je zadovoljivo, dasi je nekoliko zadrug za I. polletje 1930 z doklado še v zaostanku.

Nova ureditev državnega pospeševanja industrije in obrta.

Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo načrt novega zakona o Zavodu za pospeševanje industrije in obrta ter ga razposlalo vsem zbornicam v izjavo. Vprašanje je za nas zelo važno in ne bo odveč, ako seznanimo naše čitatelje z glavnimi smernicami načrta novega zakona.

O osnutku je otvorila zbornica za TOI v Ljubljani obširno pismena anketo. O rezultatih te ankete bomo še podrobneje poročali.

Kakor znano je vprašanje Zavoda za pospeševanje industrije in obrtništva sedaj regulirano na podlagi zakona z dne 19. aprila 1922, ki je bil objavljen v »Uradnem listu« z dne 8. septembra 1922, št. 93. Med obema načrtoma obstojajo v mnogem oziru zelo bistveno razlike. V obeh primerih je matični zavod v Beogradu in sicer je bil po dosedanjem zakonu zavod avtonomna državna naprava, ki je bila pod vrhovnim nadzorstvom ministrstva trgovine in industrije, dočim tvori zavod po novem osnutku samo sestavni del oddelka za industrijsko in obrtniško politiko in podlega nadzorstvu načelnika tega oddelka. S tem je že položaj zavoda bistveno izpremenjen, ker izgublja svojo

veliko bolj prizadete, kakor one, katerih naloga je zadostiti življenjsko važnim potrebščinam. Radi tega se bo mogoče v bodočnosti rokodelstvo še bolj koncentriralo na posamezne skupine, kakor je to anketni odbor za sedaj ugotovil.

autonomijo in samostojnost in prehaja v popolnoma podrejeno odvisnost in dočim je bil zavod dosedaj po členu 2) točka 5 v tehničnih vprašanjih po potrebi posvetovalni organ ministrstva, postaja sedaj sestavni del enega oddelka v ministrstvu in vsa samostojnost obstoja le še v naslovu.

Medtem ko se je na eni strani položaj zavoda poslabšal, se pa na drugi strani njegove naloge glede pospeševanja industrije in obrtništva po novem načrtu bistveno razširjujejo. Tako je po členu 2 naloga zavoda:

1. da sistematično proučuje domačo in tujo industrijo in obrtništvo, da zasleduje razvoj industrije in obrtništva v celi državi, da zbira in ureja potrebno gradivo o industriji in obrtništvu v državi, kakor tudi po potrebi podatke o industriji, obrtništvu v inozemstvu, nadalje da izdaja vse ukrepe za pospeševanje domače industrije in obrtništva ter da daje interesiranim krogom potrebna obvestila v delokrogu svoje pristojnosti;

2. da zasleduje kretanje uporabe tujih izdelkov v naši državi, da proučuje cene domačih in inozemskih surovin ter cene industrijskih in obrtniških izdelkov kakor tudi stroške produkcije ter da daje informacije interesentom glede nabavke surovin in blaga, kakor tudi glede prodaje robe in izdelkov;

3. da daje informacije in navodila interesentom glede nabavljenja stro-

jev, instalacijskega materiala, orodja in drugih za produkcijo potrebnih pomožnih sredstev;

4. da daje informacije v kreditnih vprašanjih in predlaga ukrepe za olajšanje in pocenitev industrijskega in obrtniškega kredita;

5. da daje obvestila glede državnih in javnih nabavk, licitacij in del, da pazi, da se pri državnih in javnih dražbah, nabavkah in delih ne kršijo predpisi o podpiranju domače industrije in obrti, kakor tudi, da predlaga ukrepe v svrhu pospeševanja domače industrije, obrtnišva in delavnosti potom državnih in javnih nabav in del ter da pazi, kako se vršijo državne in javne nabavke in licitacije ter dela, da skrbi za to, da se izključijo od prevzetja dobav in del osebe, ki nimajo pravice, da se bavijo s posli, ki so predmet nabavke in licitacije, in predlaga ukrepe, da se preprečijo nepravilnosti in nerednosti pri državnih in javnih nabavah in delih;

6. da nadzoruje, ali vršijo domača industrijska in obrtniška podjetja, ki so prevzela javne dobave ali dela po posebnih ugodnostnih pogojih, sama v lastni proizvodnji, ali uporabljajo pri tem domači material in zaposlujejo domača podjetja. Nadalje da pazi, kako se razpisujejo, izvajajo in izvršujejo državne dobave in kako se sklepajo in izvršujejo tozadavne pogodbe, ali se pazi na odredbe o izključitvi od udeležbe pri dobavah ter da vodi evidenco vseh od javnih dobav izključenih oseb;

7. da pomaga osnovati produktivne organizacije kakor tudi skupne naprave za nabavo surovin in blaga ter za prodajo izdelkov;

8. da se briga za splošno strokovno izobrazbo obrtnikov in obrtniških delavcev, da organizira poučna potovanja po državi kakor tudi v inozemstvo ter strokovna predavanja in tečaje iz posameznih strok obrtniškega dela in domače industrije, kakor tudi za risanje, za kalukulacijo, za knjigovodstvo, za blagoznanja itd., da seznanja interesente s pridobitvami moderne tehnike iznadb, in prikaže nove modele, nove metode in načine dela in daje obrtnikom in obrtniškim delavcem in sredstev, s katerimi razpolaga, denarne podpore, da morejo obiskati kraje, kjer lahko svoje znanje izpopolnijo, odnosno da potujejo v inozemstvo;

9. da prireja ter da sodeluje pri prirejanju razstav domačih izdelkov, surovin, strojev in obrtniških delavniških potreb, da organizira in sodeluje pri prirejanju razstav vajeniških in pomočniških del;

10. da nabavlja stroje in orodje, ki je potrebno za obrtnike za hišno industrijo in druge industrije, iz denarnih sredstev, ki mu bodo dana na razpolago, ter da pomaga posameznim skupinam in organizacijam s tem, da jim podari moderno orodje in stroje v svrhu pospeševanja posameznih vrst obrtov hišne industrije in industrije sploh;

11. da se bavi s proučevanjem vprašanja osnovanja modernih obrtno-industrijskih podjetij, da daje informacije o opremi, ureditvi in preureditvi delavnic, v sočasnih mezdah dela, o zboljšanju načina dela in izdelovanju kvalitativnih proizvodov, da opozarja na potrebo snovanja novih koristnih vrst industrije in obrtov ter da olajša delo in sodeluje pri vsnovanju.

Vprašanje podružnice državne Obrtne banke v Ljubljani.

Preteklo sredo se je vršila v Beogradu plenarna seja upravnega odbora državne Obrtne banke pod predsedstvom g. Milana Stojanovića. Na tej seji se je razpravljalo tudi o otvarjanju novih podružnic. Kakor smo že poročali so zastopniki slovenskega obrtnišva, ki so se udeležili nedavnega obrtniškega kongresa v Beogradu, ponovno intervenirali pri Obrtni banki v Beogradu glede ustanovitve podružnice v Ljubljani in glede znižanja obrestne mere za obrtniške kredite pri tej banki. O tej zahtevi se je na seji upravnega odbora vršila obširna razprava, v kateri je zastopnik slovenskega obrtnišva g. Engelbert Franchetti vztrajal pri svoji zahtevi. Upravni odbor je nato sklenil, da se zaenkrat ne otvarjajo nove podružnice, vse dotlej, dokler ne bo popolnoma vplačana glavica v višini 75 milijonov Din. Izjemo je upravni odbor napravil le za Ljubljano in je pooblastil g. Franchettija, da prouči možnost posrednega kreditiranja slovenskega obrtnišva potom kakega sosednjega denarnega zavoda v Ljubljani, dokler se ne otvori podružnica Obrtne banke v Ljubljani. — Na tej seji je ravnatelj banke g. Dragić obširno poročal o rezultatih triletnega delovanja tega zavoda. Dne 31. maja je bilo na račun glavice vplačanih vseh 58.2 milijona Din, in sicer 19 milijonov od države in 39.2 milijona od privatnih delničarjev. Istega dne je imela banka plaširanih na menice 78.9, v lombardu drž. papirjev 1.3, v tekočem računu 4.9 in pri zadržanih 15.3 milijona Din, vsega 100.5 milijona dinarjev. Vloge so koncem maja dosegle že 29.9 milijona dinarjev (od tega 5.7 milijona Din pri podružnici v Zagrebu). V prvih 5 mesecih t. l. je banka prejela 3257 prošenj za posojila in je odobrila 2855 kreditov za 44.6 milijona Din. Razpoložljivih sredstev je imela banka koncem maja za 15.3 milijona Din.

A. K.:

Kako naj krojač (ica) naročniku pove ceno.

(Nadaljevanje.)

Napačno je, ako se krojač poslužuje metode, o kateri se večkrat čuje. Naročnik prinese krojaču blago in potreščine. Ko krojač to pregleda ugotovi, da manjka nekaj potreščin, na kar opozori naročnika. Naročnik vpraša mojstra, koliko bo stalo delo in primanjkljaj. Krojač mu zaračuna samo delo, o stalo kar manjka mu da gratis. Tak mojster se hoče brez dvoma naročniku prikupiti, kar pa je napačno. Vzemimo, da krojač res misli tako, kot govori, namreč da bi imel ostanke, ki bi jih lahko pogrešal in dal brezplačno. Naročnik mojstru ne verjame in ga sodi drugače. Naročnik si misli, »kje so dandanes taki ljudje, da delijo blago drugim brezplačno« in misli, da je to le krojačeva preteza, da lažje dražje račun in da je to, kar je manjkalo, že priračunal k ceni zadelo. Zakaj stranka tako misli, je lahko razumljivo. Dvomi, da je kaj manjkalo in si je tako popučane vidi sumljivo. Iz tega je razvidno, da zaradi takih besed lahko pride krojač v slabo luč, dasi on gotovo ni tako mislil. Upoštevati moramo, da so nekateri naročniki zelo malenkostni in posebno pri takih ljudeh škodujemo sebi in to po nepotrebnem. Ako pa stranka pride h krojaču z namenom, da kupi pri njem blago in vse potreščine, se informira kakšno blago želi, katere barve in kvaliteto. Potem ji predložimo zaželjeno blago. Ko si blago izbere, zračunamo vse skupaj, nakar povemo ceno z celo obleko. Nato povemo še deljeno ceno, t. j. za blago, potreščine in delo. To povemo radi tega, da dobi stranka točen pregled. Pri izbiro blaga pokažemo stranki tudi potreščine odnosno podlogo in če si eventualno izbere kaj boljšega, se

Nadaljevanje na 3. strani.

KAJ JE NOVEGA.

Borzno poročilo. Tuje valute so stale v prošlem tednu v dinarjih: Berlin (nemška marka) 13.47, Budimpešta (pengő) 9.90, Curih (švicarski frank) 10.96, Dunaj (avstrijski šiling) 7.98, London (funt) 275, Newyork (dolar) 56.44, Pariz (francoski frank) 2.22, Praga (češkoslovaška krona) 1.67, Trst (italijanska lira) 2.96.

Podonavski agrarni blok. Naš zunanji minister Voja Marinković je predlagal skupni nastop srednje-evropskih agrarnih držav, zlasti Jugoslavije, Madžarske in Romunije. Namen takega bloka bi bila skupna prodaja kmetijskih proizvodov na tujih tržiščih. Ta predlog je bil tako pri Romunih kakor pri Madžarih simpatično sprejet.

Banka za mednarodna plačila je objavila prvi izkaz o svojem stanju. Iz tega izkaza je razvidno, da je njevo poslovanje zavzelo ogromen obseg.

Zakon o avtobusnem prometu. Vrhovni zakonodajni svet je dovršil razpravo o zakonu o avtobusnem prometu, ki pa bo dobil v ministrstvu za trgovino svojo zadnjo redakcijo. To ministrstvo bo izdelalo tudi pravilnik o izvajanju tega zakona.

Neuspeh reške svobodne cone. Pričakovanja, da bo Reka imela velike koristi od proglasitve svobodne cone, se niso uresničila. Cene kavi, sladkorju in mesu so sicer nekoliko nazadovale, a sicer so ostale cene skoro neizpremenjene. Gospodarsko poslovanje ni prav nič oživelo. Reška industrija še dalje vegetira, ker so proizvodi podjetij pri uvozu v ostalo Italijo podvrženi carini. Z uvedbo svobodne cone je Reka prav za prav izgubila še ono malo zaledje, ki ga je imela v Istri. Dejstvo namreč, da se mora pri prenosu najmanjše količine robe v ostalo Italijo plačati carina, prav pogosto celo ovira promet med cono in sosedno Istro. Reški trgovci se že zavzemajo, da se ukine svobodna cona in pričakujejo, da svobodna cona ne bo trajala več kot eno leto.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča, da se je dosegel v vprašanju naše industrije konzervnega mesa (šunke, svinsko meso, gosja mast itd.) sporazum med francoskimi in našimi izvozniki teh predmetov. Posebno pozornost se mora posvetiti zavijanju in kvaliteti blaga. Cena in pogoji so zelo dobri.

Novo podružnico Državne Obrtne banke. Na zadnji seji upravnega odbora Obrtne banke je bil sprejet sklep, da se ne otvori nobena podružnica, dokler ne bo delniška glavica popolnoma vplačana.

Žitna skladišča in elevatorji v naši državi. Izvoznaška družba v Novem Sadu je zaprosila privilegirano družbo za izvoz poljskih pridelkov, da zgradi v Novem Sadu potrebna žitna skladišča in elevatorje, da bi se tako olajšal izvoz žita iz Vojvodine.

Načrt zadružnega zakona. V kmetijskem ministrstvu so bila dokončana pred kratkim dela na končni redakciji zakona o zadržanih. Zakon se povečini naslanja na projekt, ki ga je predložila Glavna združna zveza.

Narodna banka za znižanje obrestne mere. Iz Beograda se poroča, da je upravni odbor Narodne banke poslal vsem denarnim zavodom, ki uživajo kredit pri Narodni banki, cirkular, v katerem se pojasnjujejo vsi momenti, ki so dali Narodni banki povod za znižanje diskonta. Narodna banka apelira sedaj na denarne zavode, da tudi oni znižajo obrestno mero za kredite. V okoliščini se predlaga, da se obrestna mera za menice zniža na 11 odstotkov in obrestna mera na vloge od 5 do 6 odstotkov.

Konferenca bančnih udruženj se je vršila prejšnji teden v Beogradu. Med drugimi je bila tudi sprejeta resolucija, ki zahteva posebne bančne zbornice, ter se je izrazila proti sistemu skupnih zbornic. Edino tajnik udruženja vojvodinskih bank dr. Poulović se je izrazil za skupne zbornice. Mislimo, da banke ne razumevajo pravilno nalogo gospodarskih zbornic, če zahtevajo posebne bančne zbornice. Gospodarske zbornice morajo zastopati interese vsega gospodarstva in se ne sme izločiti posameznih panog.

10-letnica Obrtnega društva na Jesenicah z velikim taborom in razvitjem lastnega prapora se vrši letos dne 10. avgusta.

Dolak Adolf, strok. učitelj Tehn. sred. šole:

Dovrševalna dela v mizarski stroki.

(Nadaljevanje.)

Katera sredstva uporabljamo za brušenje lesa?

Za brušenje lesa nam služi: stekleni papir razne velikosti zrna, navadno štev. 000—5, naravni in uliti plovec (Bimsstein) napačno imenovan »morska pena«, nadalje zmleta opeka, sipa (Sepia) prah iz oglja, končno žimo in klobučevina.

Ta različna sredstva se uporabljajo tudi na raznoteri način. Ponekod držimo stekleni papir, plovec in podobno prostó v roki, v mnogih slučajih se poslužujemo brusilnih podkladkov iz plutovine, klobučevine, ali pa se poslužujemo brusilnih strojev. Rezbarije, ornamente in slično se brusi samo z žimo (krtačo).

V praksi razločujemo suho, mokro in mastno brušenje.

Suho brušenje, ki je predpriprava za mokro in mastno brušenje, se izvrši navadno s steklenim papirjem. To delo se mora vršiti s pravim občutkom in le pod zmernim pritiskom. Ako se potrebna sila stopnjuje v prekomerni pritisk, bodisi prostoročno pri podkladku, ali brusilnem stroju, se sprime odbruseni prah z ostrino brusila, kar ima za posledico, da žge. Poleg tega odtisne tako sprijetó mesto na brušeni ploskvi brazdo. Na drugi strani pa se tenke celične stene, ki so nastale pri različni smeri prerezanosti porah samo utisnejo, se ne odbrusijo, površina izgleda na videz gladka, a pri najmanjši vlagi izstopijo pore in les je zopet raskav. Da se doseže čim gladkejšo površino lesa, se dobro zbruseni les namoči z vodo. Tu prehajamo od suhega brušenja na

mokro brušenje.

Močenje brušenega lesa z vodo ima namen dvigniti vtisnjene, še ne od-

brušene stene celic (por), katere se po usušenju prav skrbno odbrusi z drobnejšim steklenim papirjem.

Drugi način mokrega brušenja, ki se uporablja le pri masivnem (ne founiranem) lesu, je sledeči:

S steklenim papirjem brušeni les se brusi s plovcem in vodo, (naravni plovec v kosih, še bolje uliti), ali pa se brusi z zmletim plovcem, katerega se nanaša na podkladke iz klobučevine ali s krpo.

Mastno brušenje.

Brušenje lesa z oljem ima namen, ojačiti naravno strukturo lesa. Za mastno brušenje uporabljamo olje mora biti sušilno, t. j., da se po preteku gotove dobe strdi, skristalizira. To je potrebno, da pri poznejši polituri v lesu preostala maščoba ne razjeda tenkih prevlak šelaka in ne umičuje leska. Svetle lesove kakor javor, jesen in podobne se ne sme brusiti z lanenim oljem, ker ta les tekom časa porumeni n dobi neugledno površino. Za take lesove se uporablja beljeno brusilno olje.

Po dovršenem mastnem brušenju se mora dobro očiščen predmet postaviti v suh, brezprašen — eventualno se še pokrije in pusti 4—5 mesecev, da se olje v lesu vsled vpliva kislika v zraku strdi, skristalizira. Tako pripravljena površina nudi ne samo lahko in hitro kritje pri politiranju, temveč tudi jamstvo za trajni in neizpremenjeni lesk.

Dandanes ni mogoče čakati pol leta, da se olje izsuši, zato se brušenje z oljem večinoma opuša, ali pa skuša nadomestiti olje s hitro sušečim oljem-sikativom. S sikativom brušena ploskev je že po preteku 24—48 ur izsušena in pripravna za politiranje.

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)
d. z. o. z.

Centrala v Ljubljani • Lastnik Franjo Medić
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale
Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad

Lastni dom. proizvodi: laneno olje, firnež, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, oljnatih barv, kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv vseh vrst in nijanc, steklarak, klt, čopiče znamke „Meraki“ in sploh vse v barvarstvo spadajoče blago za obrtnike, trgovino, industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo po solidnih cenah in točni postrobi

cena temu primerno zviša. Da se cena lahko pove hitreje, je najbolje, da se ene in site potrebščine prilagodijo več oblekam in da imamo cene že določene (boljše potrebščine se določijo k boljšim blagom in slabše k slabšim). S tako metodo si pripomožemo, da stranki lahko hitro postrozemo in sicer zato, ker imamo izračunati samo ceno blaga. Za delo in potrebščine imamo ceno že določeno.

Pri vseh podanih primerih, predno stranki povemo ceno, ne smemo pozabiti še informacije, kakšno oblačilo želi imeti in tudi kako ima namen plačevati (kako se ravnamo je bilo že omenjeno). Posebno važno je, ako stranka kupi le nekaj ali vse pri krojaču, ker tu ne gre samo za denar, katerega sem zaslužil z delom, ampak tudi za denar, ki sem ga založil za blago. Najbolje je, ako vzame stranka vse pri krojaču, da se zahteva (pri osebah, ki nam niso dobro znane), predjem in sicer vsaj v taki višini, kolikor znesa blago, da vsaj deloma krijemo izdatek. Strankam, ki poravnajo račun takoj in kupijo vse pri krojaču, se da primeren popust. Da bi se strankam lažje omenilo glede plačila bi bilo dobro, da ima vsak krojač v svoji delavnici na vidnem mestu napis »Plačilo na obroke 10% poviška«. Poleg naj visi tudi cenik.

Ko smo z naročnikom vse uredili, je potreba, predno izkrojimo obleko, poiskati informacije, ali je stranka zanesljiva oziroma, ali bi bilo mogoče v slučaju neplačljivosti izterjati od nje denar. (To velja le pri strankah, ki so nam nepoznane.)

Naša potreba, naša zavest.

Naše organizacije — mislim pred vsem naše prostovoljne organizacije — obrtna društva — so pomanjkljive, skoro bi rekli nedelujoče ali celo, da jih sploh ni. Značilno je tudi, da samo v naši sredi in to iz vrst malega obrtnika tako pogosto čuješ »kaj me briga obrtno društvo itd., saj sem pri zadrugi«. Ko je zaprosil posameznik za obrtni list, tedaj ga je oblastvo prisililo, da je moral spoznati vrednost zadruga, ako ni imel v redu svoje pomočniške dobe ali slično. S tem, ko prinese potrdilo o plačani inkorporaciji, že večina takih obrtnikov zaključijo svoje zanimanje za svojo strokovno organizacijo. Tudi letna članarina se mora pri takih obrtnikih izterjati upravnim potom.

Ravno isti obrtnik največkrat kriči in ječi, da ne more živeti in se v nujnih zadevah le začne zavedati, da bo morda dobil nasvet pri združnem ali društvenem vodstvu. Ko ga pa vodstvo opozori, zakaj se vedno ne zaveda tega, da bi prihajal v sredo svoje organizacije, se glasi v mnogih slučajih odgovor, da mu je ta ali oni čevljar ali mizar pravil, da je za nas (male obrtnike) organizacija nepotrebna.

V interesu vsakega obrtnika je, da pride do spoznanja in da se zaveda, da je le v lastni organizaciji moč in le z njo se bomo mogli vzdržati na površju. Ako bi se mali obrtnik vedno pred takim slučajem vprašal zakaj, da se oni, ko so imovitejši, kakor n. pr. industriji udružujejo in vestno vršijo svojo dolžnost napram svoji organizaciji, tedaj bi pač dotičnemu, ki pravi, da društvo ni potrebno, lahko v primernem smislu odgovoril.

Res je, da naše današnje generacije preživljajo najtežje čase in to za obstoj. Vse se modernizira, vse napreduje, a mali obrtnik tega ne more zasledovati. Dosegli pa bi lahko, ako bi se vsi v času svetovnega napredka

oprijeli kopice onih mož, ki se zavedajo in žrtvujejo za napredek obrtništva. Dasiravno s težavo, vendar storijo naše organizacije mnogo za napredek in razvoj obrtništva. Poglejmo samo delo nekaterih delavnih zadrug ali delo naše zveze, dalje nekaterih obrtnih društev, predvsem pa obrtno društvo v Celju.

V tem delu je tudi napredek in nihče ne more trditi, da se potom delavnih organizacij ne more ničesar doseči. Ravno tedaj, ko bomo imeli vse delovne zadruga in društva in ko bomo vsi združeni v naših strokovnih organizacijah ter potom strokovnega glasila dobivali navodila, kako slediti napredku, bomo lahko s ponosom zrla na naše delo, ki bo v najkrajšem času pokazal tudi velik uspeh.

Obrtno društvo na Jesenicah, katerega vodstvo se zaveda svoje naloge, hoče letos 10. avgusta javno pokazati vsem svojim tovarišem, da se v slogi in skupnosti lahko mnogo doseže.

Zato bi bilo želeli, da se člani vseh obrtniških organizacij Dravske banovine udeležijo obrtniškega slavlja, ki bo obenem dokaz naše sloge, dela in napredka.

Zato kličem! Na svidenje 10. avgusta na Jesenicah.

Predsednik.

Za zvezo Slovenije z morjem.

V nedeljo, dne 6. t. m. se je vršila na Sušaku konferenca za zvezo Slovenije z morjem. — Zastopani so bili vsi gospodarski krogi tako iz dravske kakor iz savske banovine. Konferenca je imela velik uspeh in je pokazala, kako nujna je potreba zveze Slovenije z morjem, da se osvobodimo Trsta in Reke. Konferenca se je vršila na inicijativno župana mesta Sušak g. dr. Ružiča. Kratko strokovno predavanje o novi zvezi Slovenije z morjem preko Kočevja z Vrbovskim je držal g. inž. Klodič. Med drugimi se je udeležil te važne konference tudi naš načelnik g. Josip Rebek, ki je kot predsednik Zveze obrtnih zadrug za dravsko banovino izjavil, da so obrtniki enodušno za progo, ki bo dala razmaha celumu slovenskemu gospodarstvu.

IZ ORGANIZACIJ.

Obrtniško društvo na Jesenicah naproša vse zadruga in obrtniška društva, predvsem ona na Gorenjskem, da čimprej pošljejo prijavnice za udeležbo na proslavi 10letnice, ki se bo vršila 10. avgusta t. l. Apelira tudi na vse ostale obrtnike, da se polnoštevilno udeležijo tega slavlja.

Strokovna zadruga koncesijoniranih elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani. V nedeljo, dne 6. julija je priredila zadruga poučno ekskurzijo za vajence zadnjega letnika. Ob 5:28 uri zjutraj so se podali ekskurzisti s turističkim vlakom pod vodstvom združnega načelnika g. Mihelčiča, dveh odbornikov in združnega tajnika v Žirovnico, kjer se nahajajo naprave Kranjskih deželnih elektrarn. Pri prihodu vlaka v Žirovnico je pričakoval udeležence nameščene elektrarne ter jih je takoj povedel k jezu elektrarne, kjer jim je razkazal in razložil strokovnjaške naprave vodnega zbiralnika, ki je bil zgrajen pod vodstvom švicarskega inženjerja. Po ogledu jeza in zbiralnika so se podali udeleženci na katero h g. Rudolfa Ozvaldu, restavraterja na Selu pri Žirovnici, ki je gostom v popolno zadovoljnost postregel, vsled česar ga moramo v primer-

nih slučajih vsakomur najtopleje priporočiti. Po kosilu so si udeleženci ogledali elektrarno in vse pretikalne naprave, katere je službujoči strojnik prav ljubeznivo razkazal in razložil. Podrobnosti je vajencem razložil tudi združni načelnik. Po ogledu elektrarne so se podali čez Dobravo in skozi Vintgar na Bled, da so si ogledali tudi ta biser Gorenjske. Zvečer so se vrnili s turističkim vlakom v Ljubljano. Ob tej priliki se zadruga najtopleje zahvaljuje ravnateljstvu, kakor tudi osobi Kranjskih deželnih elektrarn za vso izkazano prijazno naklonjenost in usluge. Zadruga namerava prirediti v kratkem z vajenci drugo poučno ekskurzijo na Falo, kjer se bo vršil ogled tamkajšnje elektrarne, o čemer bodo v poštev prihajajoči pravočasno obveščeni. (Priporočati je, da bi tudi druge stroke posnemale hvaložno delo gornje zadruga in s tem omogočile vajencem ogled velikih industrijskih obratov in naprav, kar je brezdvomno lep prispevek k izobrazbi obrtniških vajencev. Op. ured.)

Zadruga krojačev in krojačic za sodni okraj Litija v Zagorju ob Savi je imela dne 3. marca 1930. svoj redni letni občni zbor v Litiji. Zborovanja se je udeležilo 60 članov ter načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Rebek. Po čitanju zapisnika zadnjega občnega zbora, ki se je brez ugovora odobril, je podal združni načelnik g. Repovš zelo zanimivo in obširno poročilo o delovanju zadruga v l. 1929., ki se je vzelo z odobravanjem na znanje. Zadruga šteje 76 članov ter ima prijavljenih 17 pomočnikov (ic) in 48 vajencev in vajenk. Vršilo se je 9 odborovih sej in 4 pomagalske preizkušnje, pri katerih je bilo oproščenih 28 vajencev in vajenk z dobrim in prav dobrim uspehom. Dopisov se je odposlalo 60. — Blagajniško poročilo izkazuje 6331.70 Din dohodkov in 5639 Din izdatkov, torej preostanka 692.70 Din. Po poročilu računskih preglednikov je bil odboru predlagani absolutorij soglasno sprejet. — Združna doklada za leto 1930. se je določila na člana po 25.— Din, v kateri je upoštevana tudi zvezina doklada od člana po 15.— Din letno. — Inkorporacijska pristojbina se je zvišala na 300.— Din, vajeniška vpisnina na 20 Din, oprosnina na 40.— Din, taksa za vajeniško preizkušnjo pa na 40 Din. — Načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Rebek je združnemu načelnstvu za vseskozi uspešno in vzorno delovanje iskreno čestital ter v obširnem in stvarnem govoru poudarjal razne obrtniške težnje in zahteve, tako o obdačbi obrtnika, o šušmarstvu, o novem obrtnem zakonu, o vajeniškem vprašanju, o organizaciji v splošnem, o bolniškem zavarovanju obrtnika, o potrebi strokovnega tiska itd. Njegovo predavanje so zborovalci z največjo pazljivostjo in navdušenjem sledili. — Pri raznoterostih je bila soglasno sprejeta resolucija o obveznem zavarovanju obrtnika za slučaj bolezni, onemoglosti, nezgode, starosti in smrti. Sledili so še razni nasveti in predlogi tako glede vajeniške predizobrazbe, prekomernega števila vajencev, glede enotnih cen ali tarife itd., nakar se je načelnik g. Repovš zahvalil za tako častno udeležbo in zaključil lepo uspešno in krasno zborovanje. — Agilnemu načelniku, požrtvovalnemu odboru in nad vse vzorni zadrugi želimo še mnogo lepih uspehov v prid zavednemu članstvu. — A. K.

Pristopajte k Obrtniški Samopomoči!

Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, Bečihovnova ulica št. 10, pritičje.

Opozorilo naročnikom!

Uprava Obrtnega Vestnika opozarja naročnike na plačilo naročnine za leto 1930 po položnicah, ki so bile priložene listu.

Za poznejše opomine se bodo računali tudi opominjevalni stroški.

Iz mizarske stroke.

Občni zbor Zadruga mizarjev v Mariboru, ki se je vršil 15. p. m., je pokazal zanimive pojave v mizarski stroki. V naslednjem priobčujemo interesantna izvajanja, ki smo jih prejeli iz Maribora z ozirom na pravkar omenjeni zbor mariborskih mizarjev.

Mizarstvo je eno tistih rokodelstev, ki je v naših sedanjih razmerah sposobno še velikega razmaha, za katerega ima vse pogoje. Zdi se mi, da je za to stroko danes odločilen čas, ali se hoče splošno modernizirati, tehnično izpopolniti in zavzeti v Sloveniji, bogati na potrebnih surovinah in izšolanem obrtniškem naraščanju, vodilno mesto za celo državo in za vselej odvrniti inozemsko konkurenco, ali pa naj prepusti vodilno vlogo drugim pokrajinam, ki iz sedanje primitivnejše strokovne naobrazbe zelo naglo prehajajo v neko ravnovesje s slovenskim obrtništvom in se bodo posebno na podlagi enotnega obrtnega zakona gotovo potrudile, da ostanejo v konkurenčni borbi s Slovenijo zmagovalke. Za mizarstvo velja to v najodličnejši meri, ker je ta stroka za našo pokrajino tipična in lahko postane zanjo zelo dobičkanosna in velekorišna za podjetništvo in delavstvo. Tega svojega položaja se naši mizarski obrtniki premalo zavedajo, drugače bi ne bilo razumljivo, da čujemo o njihovem pokretu tako bore malo, da velik del teh obrtnikov niti ne čuti potrebe sodelovanja s strokovnimi organizacijami in da tudi tisti redki možje, ki se z zastopavljanjem svojih lastnih interesov trudijo za dvig svoje stroke, ne najdejo v lastnih vrstah pravega razumevanja, pač pa vedno dovolj kritikov, ki so v malenkostih silno veliki, ki načelno ugovarjajo tudi najboljšemu nasvetu in so vsigdar pripravljeni za par dinarjev proračuna ali obračuna ovirati koristnejša posvetovanja.

O tem sem razmišljal, ko sem v nedeljo 15. t. m. sledil zborovanju mizarske obrtne zadruga v Mariboru. 142 članov je v zadrugi, navzočih je bilo 47! Povišanje davkov je na malo obrtništvo vplivalo porazno in so mnogi izgubili prejšnjo borbenost, smisel za organizacijsko delo in celo veselje do obratovanja, pa so obupali in drže roke križem. Toda pasivnost je tu malo na mestu in ima lahko za celo stroko skrajno slabe posledice, tudi v davčnih zadevah. Združne organizacije niso mogle preprečiti mnogih trdot v davčnem zakonu, ne odpraviti kaznilniškega dela, ne uničiti šušmarjev, so pa brez dvoma mnogo pripomogle, da niso razmere še slabše, in se morajo dalje truditi, da po možnosti omilijo za svoje člane sedanje neugodno stanje. Prihke so take, da stanovi brez delavnih organizacij sploh ne morejo napredovati ali dosežati uspehov. S pasivnostjo molče in nehoti potrjujemo vsako krivico, ki se nam prizadeva. Če še velja zgodovinska resnica, da nesreča združuje, potem bi moral sedanji res skrajno nepovoljni položaj obrtništvo nujno siliti v organizacije in ga navajati k povečani borbenosti.

(Nadaljevanje prihodnj.)

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje

RAZNO.

Organizacija praktičnih elektro in strojnih tehnikov v Ljubljani, katera združuje absolvente strojnih in elektrotehničnih delovodskih šol, priredi v času od 23. avgusta do 1. septembra t. l. poučno ekskurzijo v Avstrijo in Češkoslovaško v svrhu ogleda tamošnje strojne in elektro industrije. Udeleženci si bodo ogledali v Avstriji električne naprave v Gradcu (Transformacijsko štacijo) ter centrale v Pernegu in Mixnitzu. Strojno industrijo v Brucku in okolici ter kalorično električno centralo na Dunaju (Simmering) in tamošnje električne tovarne. V Češkoslovaški pa svetovno znane Škodove zavode v Plznu, mesto Prago in morda še katero strojno industrijo. Podrobno poročilo priobčimo po poteku ekskurzije.

Bata pripravlja novo ofenzivo v Jugoslaviji. Jan Bata, bratranec češkega industrijca čevljev, ki biva sedaj v Sarajevu, je izjavil, da pripravlja tvrdka Bata 40 novih podružnic v naši državi. V torek se je vršila v Zagrebu glavna skupščina Batove jugoslovanske družbe, na kateri se je razpravljalo tudi o vprašanju ustanovitve nove velike tvornice v Jugoslaviji.

Zakon o izseljevanju. V ministrstvu socijalne politike in narodnega zdravja je definitivno izdelan zakon o izseljevanju. Zakon je dalje časa izdelovala posebna komisija 20 članov, v kateri so bila zastopana razna ministrstva.

Zlati novci v Italiji. Na podlagi zakonske stabilizacije lire z dne 21. decembra 1927. je ministrski svet sklepal o devalvaciji lire. V to svrhu se bodo kovali 50- in 100-lirski zlatniki z 900/1000 čistine.

Prometni davek v Italiji potrojen. Italijanski ministrski svet je dekretiral nava določila o prometnem davku. Dosedaj je bila ta davščina diferencirana, medtem ko bo sedaj enotna ter bo znašala 1.5%. S tem noivm povišanjem se bodo dohodki države predvidoma povečali za 700 milijonov lir letno. To povišanje je po uradnem sporočilu namenjeno oboroževanju italijanske vojske.

DOBAVE.

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. julija t. l. ponudbe glede dobave 30.000 komadov zidne opeke, raznih nosilcev, pasnic, železa, zakovic, matic, vijakov, verig, lesa ter

glede oddaje pleskanja mostu čez Dravo; do 18. julija t. l. pa glede dobave raznih barv, svinčenega minija, lanenega firneža in sikativa. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 25. julija t. l. ponudbe glede dobave raznih pil. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 24. julija t. l. ponudbe glede dobave 80.000 kg cementa. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom n avpogled).

Oddaja izmenjave kvadra pri mostu čez Gruberjev kanal se bo vršila pri Direkciji državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani. Ponudbe je poslati do 15. julija t. l. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Oddaja krovskih del. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. julija t. l. ponudbe glede oddaje krovskih del na zgradbi vmesnega perona na po-

staji Jesenice; dne 21. julija t. l. pa glede oddaje krovskih del na zgradbi tovarnega skladišča na postaji Poljčane. (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Ofertalna licitacija. Kraljevska banska uprava razpisuje za prevzem gradbenih del pri popravi upravnega poslopja kraljevske banske uprave v Ljubljani, Bleiweisova cesta, I. javno pismeno ofertalno licitacijo na dan 21. julija 1930 ob enajstih v sobi števil. 17 Tehničnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani, Turjaški trg števil. 1-III. Potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki se dobivajo med uradnimi urami proti plačilu pravnih stroškov pri istem oddelku v sobi števil. 21. — Ponudbe naj se glase tako, da podajo v odstotkih (tudi z besedami) popust na vsote odobrenega proračuna, ki znaša za I. Zidarska dela pri obnovi fasade Din 286.410—, II. kleparska dela Din 218.480—, III. krovška dela Din 44.200—; skupaj Din 549.090—.

ČITAJTE
OBRTNI
VESTNIK

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica števil. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposits itd. itd.

L. Mikuš, tvornica dežnikov

Ljubljana

Mestni trg 25

Ustanovljeno 1830

Skrbno izdelovanje!

Največji izbor!

Najnižje cene!

Preobleke! Popravila.

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa
KLEIN & STIEFEL V FULDI

Zastopnik:

PETER ANGELO

Ljubljana, Gledališka ulica števil. 4/1

Specijalitea: mizarski in kolarski stroji, posamezni in v vsaki kombinaciji s vdelanimi elektromotorji (pogon brez jermena) kakor tudi vsi stroji za jermenski pogon

Dolgotrajen kredit brez menične podlage

Zahtevajte ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika

IVAN FIGAR
LJUBLJANA

Gospodstvska cesta. Vošnjakova ulica št. 6
(v bližini restavracije „Novi Svet“)

Zaloga, izdelovanje in popravila vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu primeren popust.

Plačam enostransko tovarnino.

Kupujte pri domačem
obrtniku!

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Figovca)

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam